

เศรษฐีพันล้านแปรสภาพเป็นยาก

การที่มหาเศรษฐีพันล้านได้เข้าจากการสร้างตนเอง สามารถล้มละลายหมดหนี้หมดตัวได้ในเวลา ๕ ปี เป็นเรื่องน่าตื่นใจและน่าศึกษาเพื่อให้เห็นที่รวยน้อยกว่านั้นมาก ไม่เจริญรอยตามหนุ่มอายุ ๔๐ ปี ชาวออสเตรเลียผู้นี้มีอะไรพิเศษหรือจึงทำอะไรที่น่าจะยากขนาดนั้นได้

ชื่อของเขาคือ Nathan Tinkler บ้านเกิดอยู่ในรัฐ New South Wales เขาเรียนไม่จบมัธยม

ปลายและเคยเรียนบางวิชาในวิทยาลัยเทคนิค (ในสมัยนั้นเรียกว่า TAFE) เริ่มต้นชีวิตด้วยการเป็นช่างไฟฟ้า และทำงานในเหมืองถ่านหินบริเวณนั้นพักหนึ่ง ในช่วงเวลานี้เขามีชื่อเสียงว่ามีหนี้สินเยอะและไม่ยอมชำระหนี้ อย่างไรก็ตามก็เมื่ออายุได้ ๒๖ ปี เขาก็ตั้งบริษัทรับจ้างดูแลรักษาเครื่องจักร

ดวงชะตาของเขาพลิกผัน ในปี ๒๐๐๖ เมื่อเขาได้เงินได้ ๕๐๐,๐๐๐ เหรียญก็นำไปซื้อเหมืองถ่านหินในรัฐ Queensland มูลค่า ๑๑.๕ ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย (หน่วยเงินที่ระบุต่อไปจะเป็นสกุลนี้) แต่ในปลายปี ๒๐๐๗ เขาสามารถขายร้อยละ ๗๐ ของหุ้นบริษัทให้บริษัท Macarthur Coal ในราคา ๕๗ ล้านดอลลาร์ โดยรับเป็นเงินสดบวกกับอีก ๑๔๘ ล้านดอลลาร์ในรูปของหุ้น

หลังจากนั้นเขาก็สามารถหาสมัครพรรคพวกระดมทุนซื้อหุ้นของบริษัท Macarthur Coal ที่เขาขายเหมืองถ่านหินให้ไป ปรากฏว่าหุ้นมีราคาเพิ่มขึ้น ๑ เท่าตัว Tinkler เห็นช่องทางรวยจริงไม่ใช่นับกระดาษ ดังนั้น ในเดือนพฤษภาคม ๒๐๐๘ เขาจึงขายหุ้นทั้งหมดของเขาใน Macarthur Coal ไปในราคา ๔๒๒ ล้านดอลลาร์

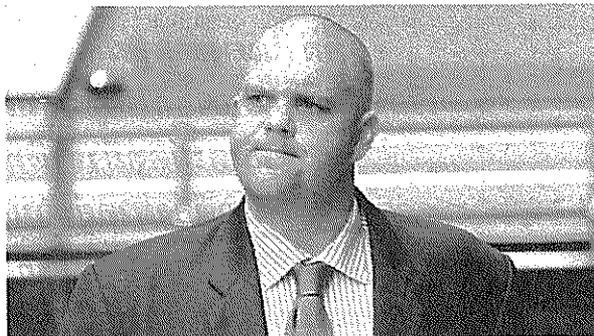
ในปี ๒๐๐๘ ชื่อของเขาปรากฏอยู่ในบรรดาเศรษฐีอายุน้อยสุดของออสเตรเลีย โดยมีสินทรัพย์สุทธิประมาณ ๔๕๑ ล้านดอลลาร์ เป็นคนรวยที่สุดอันดับสองของประเทศในวัยต่ำกว่า ๔๐ ปี

หลังจากนั้นเขาก็ทำธุรกิจการเงินในการซื้อขายหุ้นของบริษัทถ่านหินจนรวยขึ้นอีกมาก และในปี ๒๐๑๒ เขาก็ขายบ้านช่อง อพยพไปอยู่สิงคโปร์

เงินนั้นมันต้องเงิน เมื่อมีเงินมากในธุรกิจค้าขายถ่านหินซึ่งราคาถีบตัวสูงขึ้นทุกวัน เขาก็ยิ่งรวยยิ่งขึ้นนับพันล้านเหรียญ การรวยขึ้นอย่างรวดเร็วในเวลาอันสั้นทำให้เกิดวิบากกรรมคือ การต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสถานะใหม่ของเขา

เขาและครอบครัวล้มเหลวในเรื่องนี้ เพราะใช้จ่ายเงินกันอย่างสนุกสนาน ในปี ๒๐๑๐ เขาซื้อทีมออสเตรเลียฟุตบอล ชื่อ Newcastle Jets ซึ่งอยู่ใน league ชั้น A ในราคาหลายล้านเหรียญ แต่นี้ยังไม่พอ เขาซื้อทีม Rugby League ชื่อ Newcastle Knights ในราคาที่สูงด้วย นอกจากนี้ ยังซื้ออู่กอล์ฟในฮาวาย ทรัพย์สินในที่ต่างๆหลายแห่ง ตลอดจนเครื่องบินเจ็ทส่วนตัว ม้าแข่งราคาแพง รถสปอร์ต ฯลฯ

ในปี ๒๐๑๒ ตัวเขามีมูลค่าทรัพย์สินสุทธิประมาณ ๑,๑๘๐ ล้านดอลลาร์ แต่ในเดือนกันยายนของปีเดียวกัน มูลค่าดังกล่าวเหลือเพียง ๖๓๐ ล้านดอลลาร์

เนื่องจากราคาของถ่านหินตกลงอย่างน่ากลัว สาเหตุของการตกก็คือความต้องการที่ลดน้อยลงมาก อันเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง

หลายบริษัทของ Tinkler ประสบปัญหาการเงินทันที ม้าแข่งชั้นยอดของเขาที่ต้องมีการดูแลอย่างพิถีพิถันเงินจนต้องขายไปตอนกลางปี ๒๐๑๓ ในปลายปี ๒๐๑๒ และต้นปี ๒๐๑๓ การเงินก็ตึงตัวมาก ไม่มีเงินเดือนจ่ายพนักงานหลายบริษัท เจ้าหนี้ตามไล่หนี้ มูลค่าทรัพย์สินสุทธิของตัวเอง

ตกลงเหลือ ๒๓๕ ล้านดอลลาร์

ตลอดปี ๒๐๑๔ เขาต้องให้หนี้ด้วยการขายหุ้นและทรัพย์สิน ตลอดจนจนไร้ส่วนตัว แต่ก็ไม่พอกับหนี้ที่ค้างอยู่ ในเดือนกรกฎาคม ๒๐๑๕ ศาลออกหมายจับเขาเมื่อไม่ไปปรากฏตัวต่อหน้าศาลในคดีขายฟาร์มเลี้ยงม้า

ทางการทวงหนี้ภาษีที่ค้างชำระอยู่ ๖.๕ ล้านดอลลาร์ และเริ่มกระบวนการล้มละลายเนื่องจากมีหนี้สินส่วนตัว แต่นี้ยังไม่พอ เขาถูกสอบสวนในเรื่องคอร์รัปชันโดยจ่ายเงินติดสินบนนักการเมืองของรัฐ New South Wales เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มบริษัทเขา

ในต้นเดือนมีนาคม ๒๐๑๖ ศาลตัดสินให้เขาเป็นบุคคลล้มละลาย อันเนื่องมาจากหนี้มูลค่า ๒.๒๕ ล้านดอลลาร์ที่ค้างจากการซื้อเครื่องบินเจ็ท ซึ่งเขาไม่สามารถหาเงินมาจ่ายได้หลังจากชำระหนี้ไปบ้างแล้วของหลายบริษัทในจำนวนทั้งหมด ๕๐ กว่าบริษัท

อย่างไรก็ดี สื่อรายงานว่าเขาอาจเล่นกล แอบซ่อนทรัพย์สินสมบัติไว้อีกมาก (“ลับบนฟูก” ในขอบเขตหนึ่ง) เพราะคดีหาสินทรัพย์ในชื่อของภรรยาเขา ตลอดจนสมบัติอีกหลายชิ้นก็ยังคงอยู่ ทรัพย์สินแอบซ่อนมีอยู่จริงหรือไม่เป็นเรื่องที่ต้องสืบหาและฟ้องร้องกันตามกฎหมาย แต่ที่แน่นอนก็คือเขามีเงินน้อยกว่าเก่ามากมาย ความมั่งคั่งสูญหายไปเกือบทั้งหมด ไม่นับชื่อเสียงที่แทบไม่มีอะไรเหลือ

คำถามก็คือเศรษฐีพันล้านตกสวรรค์ได้อย่างไรในเวลาไม่กี่ปี คำตอบอาจเป็นว่า (ก) ความโลภที่ไม่สิ้นสุดโดยกล้าเสี่ยงเพื่อรวยยิ่งขึ้นต่อไป (ข) ใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวัง และ (ค) ประมาทโดยไม่เชื่อว่าถ่านหินจะมีราคาคงมาก

ถ้าแม้ Tinkler ไม่สุ่มเสี่ยงมากเกินไปหลังจากที่รวยขึ้นมากแล้ว โดยขยายธุรกิจอย่างเหมาะสม (เขาผู้ไม่ใช้หลักคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” คงบอกว่าเหมาะสมแล้ว) ถึงแม้ราคาจะผันผวนก็คงไม่กระทบเขามากมาย และถ้าเขาไม่ใช้จ่ายเงินอย่างสนุกสนานเกินไปแล้ว ยอดหนี้และรายจ่ายก็คงไม่สูงเกินไป และอาจรับมือกับการตกของราคาถ่านหินได้ แต่เมื่อสุดสวิงไปทั้งสองทางคือ การพยายามหารายได้เพิ่มขึ้นและการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เมื่อเกิดการสะดุดขึ้นก็ขาดเงินสดและนำไปสู่ปัญหาที่ตามมาอีกมากมาย

“ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย” เป็นจริงเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากประมาทในเรื่องเงินทองซึ่งมองเห็นไม่ชัดเหมือนขับรถเร็วแล้วความพินาศก็สามารถมาเยือนได้เร็วกว่าที่คาดคิด(ที)